

European Bank for Reconstruction and Development

ПРОГРАМА:

Інструмент Технічної Кооперації GPA

НАЗВА ПРОЕКТУ:

**Підтримка впровадження Угоди СОТ
про державні закупівлі**

(ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ МУЛЬТИ-ДОНОРСЬКИЙ ФОНД УКРАЇНИ)

Рекомендації

для українських постачальників щодо участі в
державних закупівлях Польщі

УВАГА: Будь ласка, майте на увазі, що цей документ підготовлено ексклюзивно для ЄБРР. ЄБРР не надає жодних представлень та гарантій, явних чи побічних, щодо точності чи повноти інформації, викладеної в цій статті. ЄБРР не перевіряв незалежно будь-яку інформацію, що міститься у даному документі, і ЄБРР не несе жодної відповідальності за будь-яку інформацію, що міститься у документі, або за будь-які викривлення або пропуски. Цей документ залишається власністю ЄБРР.

Січень 2020 року

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

(ціна та інша основна статистика державних закупівель, чому країна приваблива для українського бізнесу).

Система державних закупівель в Польщі повністю децентралізована, де всі операції із закупівель здійснюються закупівельними організаціями (замовниками) самостійно. З іншого боку, будучи членом ЄС, Польща має законодавство про закупівлі, що базується на директивах ЄС щодо державних закупівель. Дві директиви ЄС про закупівлі (Директива № 24 від 2014 року про здійснення державних закупівель в державному секторі та Директива № 25 про здійснення державних закупівель в комунальній сфері) імплементовані єдиним Законом про державні закупівлі від 2004 року¹, в який неодноразово вносились зміни та який з 1 січня 2021 року буде замінений законом у новій редакції (прийнята у вересні 2019 року). Директива № 23 від 2014 року щодо укладання договорів концесії імплементована окремим Законом про концесії на будівельні роботи або послуги від 2016 року. Крім цих двох законів є також багато підзаконних актів (**більше 50!**), а окремі положення щодо закупівель є в інших законах, зокрема:

- цивільному кодексі Польщі (регулює також державні контракти);
- законі про публічні фінанси;
- законі про конкуренцію (щодо конфіденційної бізнес-інформації та окремих підстав відхилення);
- законі про зайнятість (щодо вимоги замовника про найм працівників для виконання контракту);
- кримінальному кодексі (щодо підстав виключення).

Оскільки в країнах ЄС національне законодавство базується на директивах, для українського бізнесу досить зручно його розуміти, оскільки українське національне законодавство в сфері публічних закупівель (чинне законодавство 2016 року та його нова редакція, що набуває чинності в 2020 році) також ґрунтуються на директивах ЄС, як це передбачено через виконання відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС.

Закон Польщі про державні закупівлі розрізняє 2 види закупівель:

- «державний контракт, що перевищує пороговий рівень ЄС»,
- «державний контракт, що не перевищує пороговий рівень ЄС»,

а саме:

1) *Контракти нижче порогових значень ЄС для обов'язкових процедур закупівель для:*

- товарів та послуг: від 30 000 євро до 139 000² євро,
- будівельних робіт від 30 000 євро до 5 350 000 євро.

Отже, нижня вартісна межа застосування Закону становить 30 000 євро (і така сама за новим законом, проте за яким з'являється ще одна межа (екв. 12 000 євро) для застосування певних процедурних дій щодо інформування, можливості проведення електронного аукціону). Загалом такі договори з вартістю нижче порогів ЄС крім стандартних процедур ЄС (але з деякою гнучкістю – коротші строки аніж контракти ЄС,

¹ https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0019/40177/Public_Procurement_Law_2018_consolidated.pdf

² Встановлена з 1 січня 2020 року.

процедура переговорів з публікацією або без неї може використовуватися досить широко, не дотримуючись обов'язкових для ЄС умов) передбачають ще 2 спрощені процедури – запит цінових пропозицій (лише для товарів і послуг, крім робіт) та електронний аукціон.

Для таких тендерів замовники повинні публікувати повідомлення про тендер на польському порталі закупівель польською мовою, що дозволяє будь-кому брати участь у процедурі запити цінових пропозицій для стандартизованих товарів або послуг, за якою замовник самостійно і без оголошення запрошує не менше 5 учасників подати свою цінову пропозицію.

Таким чином, основним джерелом інформації про умови участі у конкретному тендері є конкретна тендерна документація конкретного тендера, яка може бути отримана від конкретного замовника (лише польською мовою) після опублікування повідомлення про тендер (також лише польською мовою).

2) Пороги на рівні ЄС для обов'язкових процедур закупівель відповідно до єдиних правил ЄС щодо:

- товарів та послуг: від 139 000 євро,
- будівельних робіт: від 5 350 000 євро,
- товари і послуги у сфері оборони та безпеки: від 428 000 євро.

Обсяг польського ринку державних закупівель у 2018 році, який підпадає під обов'язкові тендерні процедури, становив близько **47,7 млрд. євро**. У 2018 році найбільш вартісними були закупівлі:

- робіт (22 млрд. євро),
- медичного обладнання та ліків (біля 5 млрд. євро),
- нафтопродуктів, електроенергії та палива (більше 2 млрд. євро),
- транспортних засобів та супутнього обладнання (близько 1,8 млрд. євро),
- ремонти та господарське обслуговування (близько 1,5 млрд. євро),
- ІТ-послуг (близько 1 млрд. євро).

Щодо процедур, то в 2018 році у 88% випадках (86% у 2017 році) контракти були укладені за допомогою процедури відкритого тендеру, натомість неконкурентна процедура закупівлі в одного учасника була використана в 9,45% процедур (у 2017 році - 9,67%).

Очевидно, що відкритий тендер є абсолютно домінуюча процедура закупівлі, і при цьому польський ринок є доволі відкритим для іноземців. Згідно Річного звіту Польського Агентства Державних Закупівель у 2018 році суб'єкти господарювання з 33 країн перемагали у польських тендерах, що у вартості склало 13 % всіх закупівель згідно Закону.

Найбільшими державними замовниками у 2018 році були Польська Залізниця, Агентство державного матеріального резерву, Агенція (Інспекторат) озброєння, місто Варшава.

Зазначена досить велика вартість закупівель (річна вартість державних закупівель У Польщі в 2018 році була майже в **4!!!** рази більшою, ніж вартість українських закупівель у 2018 році) сусідньої нам країни, робить Польщу дуже привабливою для українського бізнесу. Ще одним важливим фактором є те, що в Польщі є дуже велика українська трудова діаспора, отже багато українців мають польський робочий та діловий досвід, який може бути корисним ресурсом польськомовних фахівців, які знають особливості ведення бізнесу в Польщі. Ще одна позитивна особливість – це низький мовний бар'єр внаслідок чималої схожості польської та української мов – представниць однієї слов'янської мовної родини.

Нарешті, Польща як член ЄС є членом Угоди СОТ про державні закупівлі (GPA), як власне і Україна, що значно спрощує режим доступу до ринків державних закупівель обох країн.

2. ЗАМОВНИКИ

(які суб'єкти зобов'язані застосовувати тендерну процедуру при закупівлі та винятки)

До організацій, що здійснюють замовлення за законодавством про державні закупівлі, належать:

- державні та муніципальні органи влади,
- державні підприємства та організації, що регулюються публічним правом, управляються державною та/або місцевою владою,
- будь-яка організація, якщо вона отримала від органів, згаданих вище державне (у тому числі місцеві бюджети) фінансування для більше ніж половини вартості договору, предметом якого є будівництво лікарень, навчальних закладів, адміністративних споруд, інфраструктури для спорту, відпочинку, рекреації та послуг, пов'язаних з таким будівництвом.
- замовники, що працюють в сфері водо-, енергопостачання, транспорту та телекомунікацій.

Загальна кількість всіх замовників, які керуються законом про закупівлі – близько 13000 (деякі зміни відбуваються щорічно).

Як і в Україні, майже всі товари, роботи та послуги, які будуть закуплені цими замовниками вище порогових значень, зазначених у пункті 1 вище, повинні закуповуватися через тендери з дозволеною участю іноземних учасників з інших країн GPA, за винятком обмеженого списку виключень, перелічених у Директиві ЄС та виключеннях із Угоди СОТ про державні закупівлі (GPA)³. Такі виключення дуже схожі на українські (частини друга і третя ст.2 Закону України «Про публічні закупівлі»)⁴, але також є декілька специфічних винятків, а саме:

- придбання програм від провайдерів медіа-послуг та послуг трансляції;
- цивільна оборона, цивільний захист та послуги запобігання небезпеці, що надаються неурядовими організаціями/асоціаціями;
- контракти щодо виробництва чи продажу зброї та військового обладнання;
- контракти щодо виробництва і розповсюдження публічних документів;
- окремі послуги, пов'язані з діяльністю Фонду банківських гарантів;
- так звані «домашні» (внутрішні) контракти. Такі контракти укладаються між замовником та його «дочірнім» підпорядкованим підприємством, яке повністю контролюється замовником і мінімум 90% операцій якого спрямовані на забезпечення потреб замовника та отримання за це коштів від нього.

Законом також окремо визначено доволі специфічні винятки для певних предметів і випадків закупівель, але лише у разі, якщо їх вартість менша вартісних меж ЄС (наприклад, придбання продукції підприємств системи виконання покарань Польщі за рішенням Міністра юстиції-Генерального прокурора тощо).

³ <https://e-gpa.wto.org/en/Appendix/Details?Agreement=GPA113&Party=EuropeanUnion&AdvancedSearch=False>

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-20>

3. ПРОЦЕДУРА ЗАКУПІВЕЛЬ

Польський Закон про державні закупівлі в залежності від вартості і предмета закупівлі передбачає використання 9 різних процедур закупівель, 6 з яких є конкурентними:

- відкритий тендер,
- обмежений тендер,
- конкурентний діалог,
- запит цінних пропозицій (для товарів і послуг нижче порогів ЄС),
- електронний аукціон (нижче порогів ЄС),
- інноваційне партнерство (нова процедура, яка поки ще не застосовується),
- процедура переговорів з або без оголошення,
- закупівля в одного учасника.

Найпопулярніша та основна процедура – відкритий тендер. У відкритій процедурі будь-який економічний оператор / учасник тендеру, який вивчив повідомлення про закупівлю та тендерну документацію, може подати тендерну пропозицію.

У таблиці нижче наведені правила, що застосовуються до найбільш популярних тендерних процедур вище та нижче порогових показників ЄС (обидва регулюються законом про державні закупівлі).

	ТЕНДЕРИ НИЖЧЕ ПОРОГОВИХ ЗНАЧЕНЬ ЄС	ВІДКРИТИЙ ТЕНДЕР ЄС	ОБМЕЖЕНИЙ ТЕНДЕР ЄС
Спосіб публікації	Повідомлення польською мовою на власному веб-сайті замовника та національному тендерному порталі BZP, (https://bzp.uzp.gov.pl/)	1. Повідомлення польською мовою на національному тендерному порталі BZP, (https://bzp.uzp.gov.pl/) 2. Повідомлення англійською мовою в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС TED https://ted.europa.eu .	1. Повідомлення польською мовою на національному тендерному порталі BZP, (https://bzp.uzp.gov.pl/) 2. Повідомлення англійською мовою в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС TED https://ted.europa.eu
Терміни подання тендеру	Мінімальні терміни: Для товарів і послуг – 7 днів, На роботи – 14 днів	Не менше 35 днів для подання тендерних пропозицій	Не менше 30 днів для заявки на участь та + не менше 30 днів для подання тендерних пропозицій
Критерії оцінювання	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)
Можливість переговорів	Ні	Ні	Ні
Цифровий підпис для електронного подання	Для подання пропозиції в електронній формі потрібно мати спеціальну електронну реєстрацію в національній системі е-сервісів ePUAP Може вимагатися дійсний та кваліфікований електронний підпис,	Для подання пропозиції в електронній формі потрібно мати спеціальну електронну реєстрацію в національній системі е-сервісів ePUAP Може додатково вимагатися дійсний та кваліфікований електронний підпис, виданий визнаним провайдером ЄС.	Для подання пропозиції в електронній формі потрібно мати спеціальну електронну реєстрацію в національній системі е-сервісів ePUAP Може додатково вимагатися дійсний та кваліфікований електронний підпис, виданий визнаним провайдером ЄС.

	виданий визнаним провайдером ЄС.		
Особливості		<i>Можна організувати у вигляді електронної системи динамічних закупівель з постійним доступом до тендерних можливостей після кваліфікації.</i>	

4. ДЕ ШУКАТИ МОЖЛИВІ ТЕНДЕРИ ТА ЯК ПОДАТИ ТЕНДЕРНУ ПРОПОЗИЦІЮ

Усі процедури закупівель всіх замовників Польщі публікуються на Центральному порталі Бюлетеню публічних закупівель⁵ (Portal Centralny Biuletynu Zamówień Publicznych, BZP) польською, але ніколи англійською мовою.

У випадку значень, що перевищують пороги ЄС, повідомлення також публікуються в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС⁶ (Tenders Electronic Daily - TED) англійською мовою.

Портал має зручну послугу пошуку на основі 18 параметрів (замовники, види процедур, предмет закупівлі тощо). Портал управляється Агентством Державних Закупівель Міністерства Розвитку.

Для участі та подання тендерних пропозицій, яке згідно Закону здійснюється переважно в електронний спосіб, будь-який економічний оператор (місцевий чи закордонний) повинен бути зареєстрованим в Електронній Платформі Державних Послуг (або скорочено ePUAP). Опис ePUAP та процесу реєстрації у ній наведено у Додатку 1 (лише в українській версії цих Рекомендацій).

Поряд з цим, Закон (стаття 10с) містить перелік виняткових випадків, за якими тендерна пропозиція може подаватись у паперовій формі з ручним підписом через пошту, зокрема в паперовій формі часто встановлюється подання пропозицій до порогів ЄС муніципальними замовниками. Проте за новим законом з 2021 року подання пропозицій у паперовій формі не буде можливим, залишиться лише електронна форма.

Наразі у Польщі немає єдиної електронної платформи для подання пропозиції, така платформа лише створюється і має запрацювати до кінця 2020 року (з метою бути готовою на момент набуття чинності з 1 січня 2021 року). Тому, якщо польський замовник має намір приймати пропозиції в електронній формі, він може обрати 1 з 2х існуючих варіантів:

- 1) Власний закупівельний портал (наприклад, закупівельний портал Польської залізниці <https://platformazakupowa.plk-sa.pl>, закупівельний портал Університету м. Лодзь <https://platformazakupowa.pl/pn/uni.lodz> тощо). Часто послуги таких порталів надають зовнішні аутсорсингові спеціалізовані платформи (наприклад, <https://platformazakupowa.pl/>, <http://www.jednolitydokumentzamowienia.pl/>), зокрема іноземні, але за загальним правилом у кожного польського замовника на власному веб-сайті повинен бути розділ «Публічні закупівлі».
- 2) Використовувати спеціальні електронні сервіси Польського Агентства державних закупівель, а саме:
 - Добровільно використовувати сервіс е-ліцитації (спрощений електронний аукціон, <https://licytacje.uzp.gov.pl/>) для закупівель з вартістю нижче 30000 євро (нижній обов'язковий вартісний поріг);
 - Сервіс е-аукціону (<https://aukcje.uzp.gov.pl/>), який може бути застосований для закупівель від 30000 євро до вартісних меж ЄС як спосіб оцінки та вибору переможця у межах процедури відкритих торгів і торгів з обмеженою участю;
 - Міні-Портал (<https://miniportal.uzp.gov.pl/>) – певною мірою предтеча майбутньої згаданої вище повноцінної платформи закупівель, яка запрацює до кінця 2020 року. Наразі цей міні-портал вже дозволяє комунікувати замовнику з учасниками, а учасникам формувати і подавати тендерні пропозиції замовникам, які вказують таку можливість в тендерній документації.

⁵ <https://bzp.uzp.gov.pl/>

⁶ <https://ted.europa.eu>

Для участі та подання тендерних пропозицій суб'єкт господарювання може виконувати вказівки із відповідного оголошення, де замовник вказує електронну адресу для отримання тендерної документації та подання заявок на участь та подання тендерних пропозицій. Як вже було сказано, тендерну документацію можна завантажити з веб-сайту замовників або з Міні-порталу.

Візьмемо для прикладу Польську залізницю – найбільшого замовника за підсумками 2018 року. Як вже було зазначено, існує спеціальний аутсорсинговий тендерний портал залізниці – <https://platformazakupowa.plk-sa.pl>, який не має інтерфейсу англійською мовою (хоча іконка з прапором Польщі на це натякає, однак...) та доступний лише польською. Для того, щоб мати доступ до тендерних повідомлень, документів та подавати тендерні пропозиції, будь-який суб'єкт господарювання, у тому числі з України, повинен бути зареєстрований на цьому порталі.

Для реєстрації потрібно кілька кроків:

- **Першим кроком** є натискання гіпер-посилання «[Rejestracji](#)», яке переводить на сторінку заповнення реєстраційної форми «Formularz rejestracyjny Wykonawcy» («Реєстрація Виконавця») у спеціальному інтерфейсі portalу, де цілком можна вказати Україну як країну походження (вибирати зі списку країн) та український податковий номер (код), всі контакти, місцезнаходження, адресу електронної пошти тощо. Цей крок також вимагає придумати ім'я користувача та логін для входу на портал.
- **Другий крок** – активація реєстрації через посилання, яке надходить від portalу на електронну адресу нового користувача, яку він вказав під час заповнення форми на кроці 1.

Якщо всі вищезазначені процедури є правильними, новий користувач отримає пароль на адресу електронної пошти, вказану в реєстраційній формі, щоб постійно використовувати для повного доступу до поточних повідомлень про тендери, тендерної документації та подання тендерних пропозицій (логін та пароль можуть бути змінені користувачем у будь-який час на свій розсуд).

З докладною інструкцією з користування платформою (лише польською мовою) можна ознайомитись за посиланням у виносі⁷.

Варто зазначити, що інтерфейс та процес реєстрації, описаний вище, досить схожий для всіх замовників Польщі, що робить його досить легким для нових учасників, зокрема з України.

⁷ https://platformazakupowa.plk-sa.pl/servlet/HomeServlet?MP_action=publicFilesList&folder=0002&MP_module=main

5. ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Тендерна документація посилається на документи, що конкретизують умови публічних закупівель, розроблені та затверджені замовником. У Польщі ці документи публікуються для вільного доступу на власних порталах замовників або на Міні-Порталі Агентства Державних Закупівель. Тендерна документація є основним джерелом інформації для потенційних учасників торгів.

Як і в Україні, загальна структура тендерної документації включає інструкції щодо підготовки тендерних пропозицій, опис технічних умов / вимог до предмета закупівлі, кваліфікаційні вимоги до учасників тендерних пропозицій та критерії оцінювання та методологію, що використовуються при підготовці проекту договору.

Зміст та обсяг тендерної документації для кожного тендеру залежить від складності предмета закупівлі.

Кваліфікаційні критерії та підстави для виключення

Відповідно до польського Закону про державні закупівлі, тендерна документація має містити набір обов'язкових вимог для всіх випадків і може містити кілька додаткових кваліфікаційних критеріїв, пов'язаних із відповідним тендером, а також підстави для виключення з участі у тендері - все це дуже схоже на критерії та умови статей 16 та 17 українського Закону про публічні закупівлі.

Будучи членом ЄС, Польща використовує Єдиний Європейський документ про закупівлю (далі – ESPD) для підтвердження кваліфікаційних вимог щодо учасників тендерів, що перевищують поріг ЄС. ESPD - це спеціальна форма самодекларації, що застосовується у публічних тендерах ЄС. Перед введенням ESPD всі учасники торгів повинні були подавати підтверджуючі кваліфікаційні документи/докази для кожного тендеру (наприклад, відсутність податкової заборгованості або судимості). Наразі учасники тендеру завдяки ESPD на стадії тендеру можуть надати відповідну інформацію через уніфіковану (у масштабі ЄС) форму, а потім переможець надає необхідні підтверджуючі документи.

У Польській Республіці існує спеціальний веб-портал ESPD⁸, яким також керує Агентство Державних Закупівель, яке для допомоги суб'єктам господарювання розробило додатковий спеціальний інструктивний веб-ресурс з порадами по заповненню ESPD⁹.

Портал ESPD містить сервіс, за допомогою якого на питання ESPD, пов'язані з договорами, що перевищують поріг ЄС, можна відповісти для зручного подання тендерних пропозицій. Інструкції щодо використання системи розміщені на порталі.

Інтерфейс порталу доступний усіма офіційними мовами ЄС, зокрема англійською мовою. Частина інформації, яка вимагається у формі ESPD, є обов'язковою, а інша є необов'язковою залежно від конкретних тендерів, опублікованих у TED. Замовник визначає, які відомості повинні бути надані постачальниками для кожного тендера.

Будь-які запити щодо змісту запитань у формі ESPD повинні бути надіслані контактній особі, зазначеній у відповідних повідомленнях про тендери. Служба підтримки клієнтів, інтегрована в польський Портал ESPD, допомагає з технічними питаннями, пов'язаними з використанням порталу.

⁸ <https://espd.uzp.gov.pl/>

⁹ <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/prawo-zamowien-publicznych-regulacje/prawo-krajowe/jednolity-europejski-dokument-zamowienia>

Технічні характеристики

Технічні умови (опис необхідних технічних, якісних та функціональних параметрів предмета закупівлі) є чи не найважливішим елементом тендерної документації. Технічні характеристики повинні відповідати двом основним умовам - вони повинні бути викладені в деталях, що потрібно, і вони повинні бути НЕдискримінаційними.

Другий аспект пояснюється польським Законом про державні закупівлі, який забороняє включати до тендерної документації посилання на конкретну торгову марку чи фірму, патент, конструкцію або тип предмета закупівлі, його походження або конкретного виробника. Якщо таке посилання є об'єктивно необхідним, воно повинне бути аргументованим, а в специфікаціях має бути додано формулювання "або еквівалент".

Закон є досить гнучким щодо доказів на відповідність до технічної специфікації на розсуд учасника, але в будь-якому випадку, всі деталі визначені в конкретній тендерній документації, та в більшості випадків застосовуються визнані ЄС технічні стандарти.

Критерії оцінювання

У Польщі, як і в інших країнах-членах ЄС, оцінка пропозицій може проводитися двома способами:

- За єдиним критерієм "найнижча ціна", що відбувається у випадках закупівлі готових до вживання товарів / послуг і зазвичай не дуже високої вартості. У 2018 році ціна як єдиний критерій використовувалась лише в середньому у 15-20 % випадків;
- За допомогою так званих критеріїв MEAT – багатокритеріального підходу "найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції", де ціна є обов'язковим та неєдиним елементом, та її вага визначається в конкретних тендерах. У 2018 році такий багатокритеріальний підхід був істотно домінуючим та використовувався в середньому 80-85% випадках, у яких окрім критерію «ціна» (зазвичай з вагою від 50 до 70%) найчастіше використовувались такі критерії як «Терміни виконання», «Терміни гарантії», «Якість та інші функціональні параметри».

6. ОГЛЯД МЕХАНІЗМУ ОСКАРЖЕННЯ (ІНСТИТУЦІЇ ТА ПРОЦЕДУРА)

Спеціальним квазі-судовим органом з розгляду скарг саме щодо державних закупівель у Польщі є Національна Палата Оскаржень (*Krajowa Izba Odwoławcza*). Учасники тендерів можуть звернутись до Палати з письмовою скаргою або подати скаргу в електронному вигляді. Процедура розгляду зазвичай триває в середньому 15 днів після подання скарги та включає слухання справи за участі сторін.

В цілому скарги подаються до рішень і дій/бездіяльності замовників, які мають ознаки порушень Закону про закупівлі, проте, якщо вартість закупівлі є нижчою вартісних меж ЄС, Закон обмежує підстави для подання скарг конкретними найбільш суттєвими порушеннями на кшталт незаконного відхилення пропозиції учасника. Подання скарги зупиняє

Палата може прийняти рішення про визнання договору незаконним та недійсним та/або розірвання договору. Питання компенсації збитків розглядаються не Палатою, а в судах, але рішення Палати може бути переконливим аргументом для позитивного рішення в суді.

Оскарження рішень, прийнятих Палатою, може бути подано до місцевого суду за місцезнаходженням позивача (замовника або учасника) та рішення суду є остаточним. У виключних випадках касація може бути подана до Верховного Суду та лише Головою Агентства Державних Закупівель.

За подання скарги до Палати стягується плата – від 3,500 до €4,700 ЄВРО в залежності від вартості і виду предмета закупівлі.

Ось деякі дані про діяльність Палати у 2018 році – отримано 2714 скарг, з них:

- 28% в електронному вигляді;
- 42 % стосувались торгів на закупівлю послуг (насамперед ІТ та у сфері медицини), 38% щодо товарів і 20% щодо робіт;
- 94% стосувались процедури відкритих торгів.

Найбільш часті порушення замовників включають:

- надмірні (дискримінаційні) кваліфікаційні вимоги;
- незаконне відхилення пропозиції;
- відсутнє рішення щодо заперечень учасників або відсутні коментарі замовника щодо заперечень учасників;
- Незаконне використання переговорних процедур без публікації або закупівлі в одного учасника.

7. СПЕЦИФІКА

Як вже було зазначено, Польська Республіка, на відміну від багатьох країн-членів ЄС, має дуже децентралізовану систему закупівель з великою кількістю замовників та при цьому без жодної централізованої закупівельної організації. Незважаючи на це, місцеві органи влади (муніципалітети) практикують спільні (координовані) закупівлі деяких поставок і послуг.

З 2021 року згідно нового Закону про закупівлі (набуває чинності з 2021 року) весь процес закупівель у Чехії буде повністю переведено в електронному вигляді, де національний портал електронних закупівель, який наразі створюється відіграватиме ключову роль. Т

Слід відзначити, що як чинне законодавством (Закон від 2004 року з багатьма змінами з більше ніж 200 статей та більше 50 підзаконних актів), так і новий закон 2019 року (набуває чинності з 1 січня 2021 року та містить 623!!! статті) є доволі масивним. З іншого боку, закон всебічно охоплює всі аспекти державних закупівель, хоча з таким обсягом норм потребує неабиякої правової підтримки.

Інституційна структура лише частково схожа на Україну, оскільки Регулятор і Орган оскарження є окремими спеціальними органами (тоді як в Україні таку роль виконують фактично підрозділи інших органів), проте схожим є те, що місцевий регулятор як і в Україні є також адміністратором національної системи електронних закупівель.

І майже як жарт, вищезазначений перелік неправомірних дій державних замовників та значна кількість скарги у Польщі є досить схожими на українську практику.

Усі ці фактори (добре знайомі та зрозумілі для українського бізнесу), а також велика українська трудова діаспора в Польщі, гарна успішність іноземних учасників (з 33 країн у 2018 році) у польських тендерах, близька відстань від України та схожість мов робить польські державні тендери не лише цікавими, але й реалістичними для успішної участі (перемоги).

За консультаціями та підтримкою щодо участі в міжнародних тендерах GPA звертайтеся до експертів проекту GPAinUA <https://www.facebook.com/gpainua>

Приймайте участь і перемагайте!

8. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

1. Національний портал тендерних оголошень BZP – <https://bzp.uzp.gov.pl/>.
2. Електронний журнал тендерних оголошень ЄС TED – <https://ted.europa.eu>.
3. Портал Агенства Державних Закупівель Польщі, на якому також є підпортали е-аукціону та тендерний міні-портал – www.uzp.gov.pl .
4. Веб-портал ESPD Польської Республіки (під управлінням також Агенства Державних Закупівель) - <https://espd.uzp.gov.pl/>
5. Національна Палата Оскаржень – <https://www.uzp.gov.pl/kio>.
6. Проект GPAinUA - <https://www.facebook.com/gpainua/>

Що таке ePUAP? Для чого створюється довірений профіль ePUAP (Profil Zaufany)?

У Польщі функціонує Електронна Платформа Державних Послуг, або скорочено ePUAP. Вона дає можливість зареєстрованим користувачам вирішувати багато питань через Інтернет, в будь-який час і в будь-якому місці без необхідності відвідування державних установ.

Електронна платформа служб державного управління (ePUAP) - це електронна сервісна платформа, розроблена для того, щоб державні установи могли зробити свої електронні послуги доступними для користувачів. Веб-сайт www.epuap.gov.pl дозволяє визначити процеси обслуговування громадян та бізнесу, створює канали доступу до різних систем державного управління та розширює пакет публічних послуг, що надаються в електронному вигляді.

Веб-сайт www.epuap.gov.pl надає громадянам, підприємствам та установам ряд послуг, призначених для забезпечення безперебійної та безпечної комунікації: C2A (customer to administrations), B2A (business to administration), A2A (administration to administration)

Платформа ePUAP, відкрита як для підприємців, так і для фізичних осіб, надає доступ до широкого переліку послуг, що дозволяє в електронному вигляді вирішити багато офіційних формальностей.

Основні завдання Порталу:

- створити єдиний, безпечний, електронний канал доступу до державних послуг та сервісів для громадян, підприємств та публічної адміністрації;
- скоротити час та знизити витрати на обмін інформаційними ресурсами.

На Порталі доступні наступні функціональні можливості та послуги:

- Каталог публічних сервісів - метод подання та опису адміністративних послуг;
- Платформа ePUAP - веб-платформа/Портал, призначена для надання публічних послуг в Інтернеті;
- Портал інтероперабельності - портал для експертів, які працюють над рекомендаціями щодо електронних документів та форм, що використовуються в системах польської адміністрації для забезпечення відповідності стандартів ІТ,
- Центральний Сховище Електронних Моделей Документів - база даних для дійсних моделей документів та електронних форм.

В даний час *проект ePUAP2* виконується з наступними цілями:

- збільшити кількість доступних для громадськості онлайн-сервісів, включаючи послуги реєстрів;
- розширити масштаби використання публічних електронних послуг;
- інтегрувати наступні системи публічного управління та бізнесу на порталі ePUAP2;
- визначити нові процеси обслуговування клієнтів та бізнесу.

Усі державні послуги на платформі ePUAP2 доступні на веб-сайті (лише польською мовою) <https://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-klienta/polski>

Керує та адмініструє Портал ePUAP2 – Міністерство Цифровізації
(<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja>)

Довіреною особою ePUAP2 є Міністерство внутрішніх справ та адміністрації Польщі.

Кроки, щодо створення облікового запису у ePUAP та підтвердження надійного профілю

1. СТВОРІТЬ ОБЛІКОВИЙ ЗАПИС

Заповніть коротку реєстраційну форму та створіть обліковий запис у ePUAP2. Для цього вам потрібні контактні та ідентифікаційні дані. Використовуйте свій рахунок ePUAP2 як електронний ящик для отримання офіційної кореспонденції. Подаючи заявку чи заявку в офіс, вказуйте адресу ePUAP2 як електронну зворотну адресу. Ви також отримаєте сповіщення на вказану електронну адресу.

Покрокова інструкція створення облікового запису компанії в ePUAP

1. Створити приватний обліковий запис (в разі відсутності у вас PESEL, ставимо відмітку – «у мене немає номера PESEL») та надайте наступну інформацію:

Rejestracja konta na ePUAP * pola wymagane

Pierwsze imię *

Drugie imię

Nazwisko *

Numer PESEL * Konieczny do weryfikacji Twojej tożsamości

Nie posiadam numeru PESEL.

Login * Przy jego pomocy będziesz logować się do ePUAP

Hasło * Co najmniej 1 wielka litera, 1 mała litera oraz cyfra lub znak specjalny

Powtórz hasło *

E-mail * Na ten adres będziesz otrzymywać powiadomienia

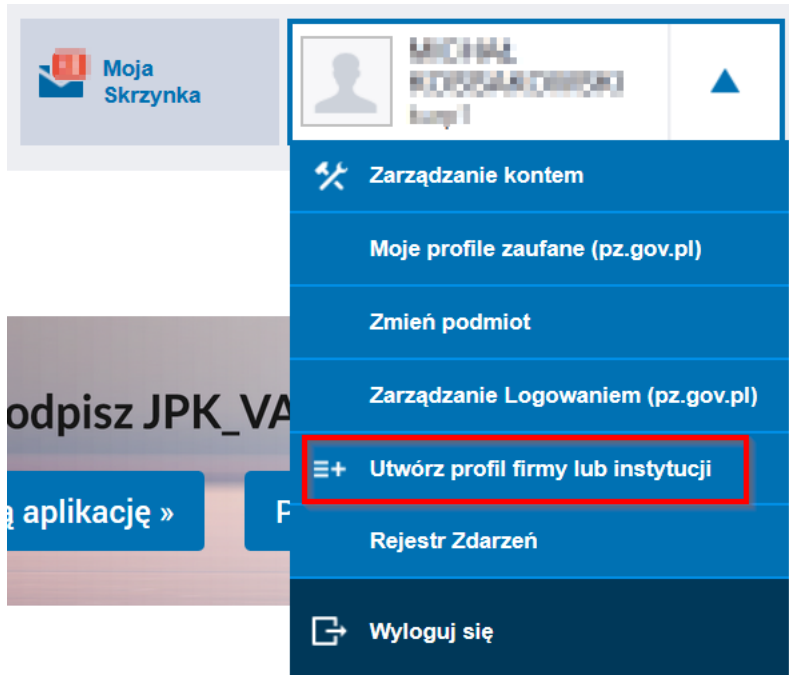
Powtórz e-mail *

Nr telefonu * + Potrzebny do autoryzowania załatwianych spraw SMSem

Для цього вам треба буде заповнити форму зі своїми даними. Варто зазначити, що хоча існує можливість не вказувати свій номер PESEL для створення облікового запису, однак на наступному етапі без нього неможливо буде подати заяву про реєстрацію профілю.

Універсальна електронна система реєстру населення (пол. Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL) - це 11-значний постійний числовий номер, який однозначно ідентифікує конкретну фізичну особу. Він містить у собі набір персональних даних про фізичну особу. Аналогом в Україні, за смыслом, є **Реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП)**.

2. Увійдіть до приватного облікового запису. Виберіть "Створити профіль компанії чи установи"

3. Оберіть тип та юридичну форму компанії або установи:
Utwórz nowy profil

1 Wybierz typ konta i formę prawną

1

Firma
Np. Spółka cywilna, Sp. z o.o.

Instytucja
Np. Fundacja, organizacja społeczna

Podmiot publiczny
Np. Urząd miasta, urząd gminy

2 Wybierz formę prawną:

☐ Jednoosobowa działalność gospodarcza	☐ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.)
☐ Spółka akcyjna	☐ Spółka cywilna
☐ Spółka socjalna	☐ Spółka jawna
☐ Inna firma	

Utwórz nowy profil

1 Wybierz typ konta i formę prawną

Firma
Np. Spółka cywilna, Sp. z o.o.

Instytucja
Np. Fundacja, organizacja społeczna

Podmiot publiczny
Np. Urząd miasta, urząd gminy

2 Wybierz rodzaj instytucji:

☐ Fundusz	☐ Fundacja
☐ Organizacja społeczna	☐ Przedsiębiorstwo państwowe
☐ Spółdzielnia	☐ Związek zawodowy
☐ Organizacja pracodawców	☐ Partia polityczna
☐ Kościół katolicki	☐ Inna instytucja

4. Заповніть дані організації:

2 Dane organizacji * pola wymagane

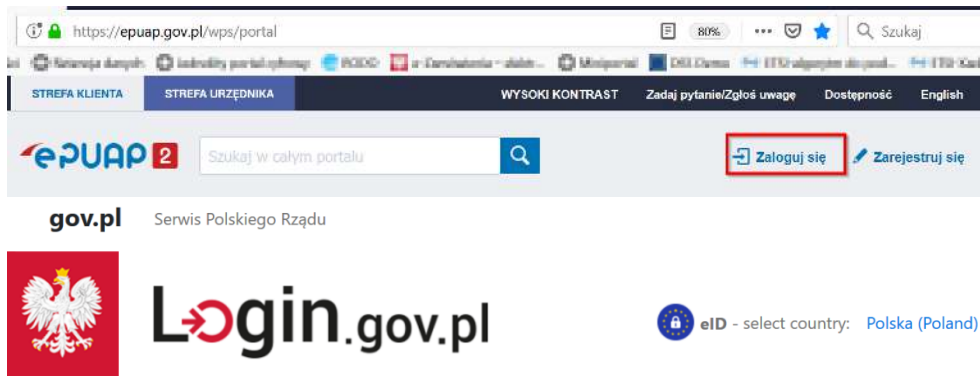
Dane firmy

Pełna nazwa firmy *	<input type="text" value="Wpisz nazwę firmy"/>
Identyfikator w ePUAP *	<input type="text" value="Utwórz identyfikator"/> <small>Np. nazwa firmy bez imienia i nazwiska</small>
NIP	<input type="text" value="0000000000"/>
REGON	<input type="text" value="000000000"/>
KRS	<input type="text" value="0000000000"/>
Forma własności	<input type="text" value="Własność krajowych osób fizycznych"/> ▼

5. Після заповнення всіх даних натисніть «створити профіль» (**załóż profil**)
6. Після створення з'явиться повідомлення про успішне створення нового профілю.

<div style="text-align: center; border-bottom: 1px solid #ccc;"> Zarządzanie kontem </div> <div style="text-align: center; border-bottom: 1px solid #ccc;"> Historia logowania </div> <div style="text-align: center; border-bottom: 1px solid #ccc;"> Utwórz nowy profil dla firmy lub instytucji </div> <div style="text-align: center;"> Uprawnienia </div>	<p style="text-align: center;">Poprawnie utworzono nowy profil. Zmiana kontekstu dostępna jest poprzez opcję w głównym menu.</p>
--	--

7. Якщо ми хочемо працювати в контексті новоствореного облікового запису компанії, ми входимо в <https://epuap.gov.pl/> з тими самими логіном та паролем, що і при вході в приватний обліковий запис.

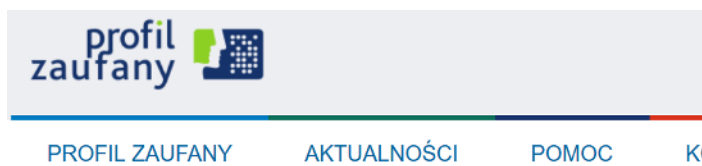

Wybierz sposób logowania.

Bezpieczny i darmowy dostęp do usług publicznych.

Довірений профіль (**Profil Zaufany**) - це захищений, безплатний аналог цифрового підпису, завдяки якому на Платформі відбувається комунікація між бізнесом та публічною адміністрацією відбувається повністю через он-лайн.

Logowanie za pomocą hasła

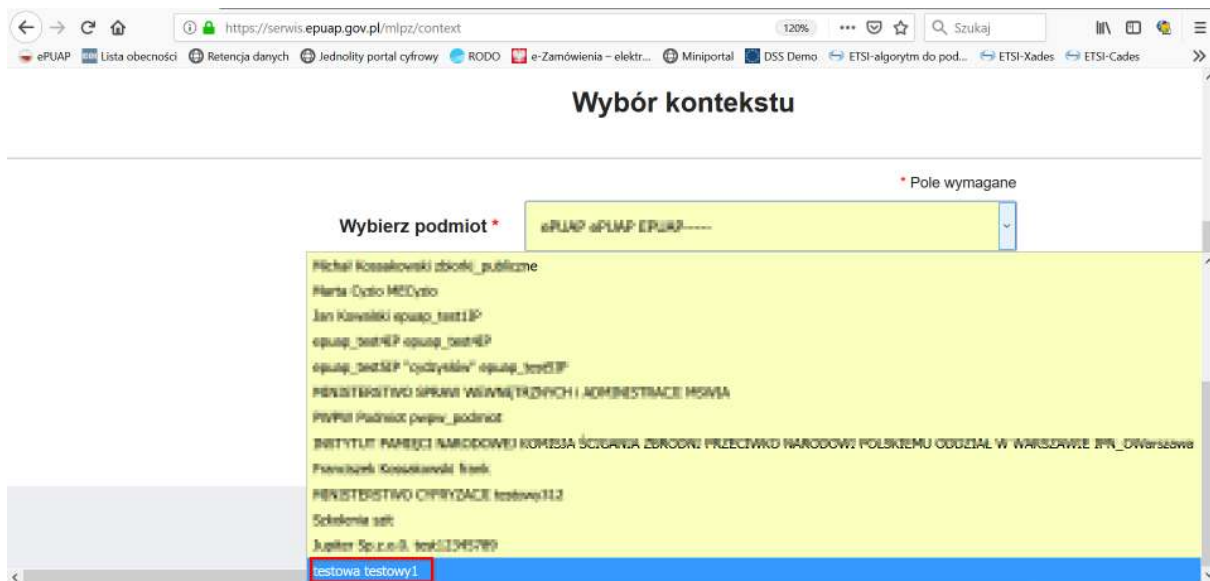
* - pola wymagane

Login lub adres e-mail *

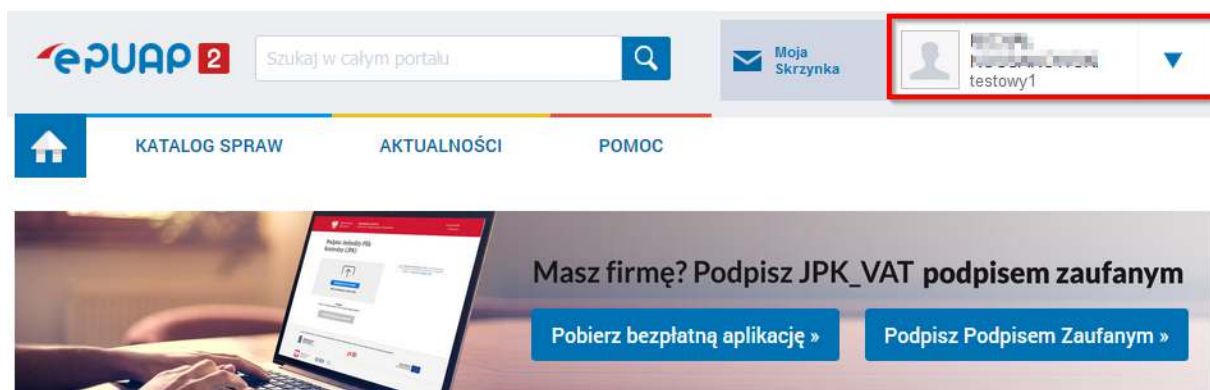
Hasło *

[Zaloguj mnie](#)

- З контекстного меню обираємо обліковий запис компанії, в якому ми хочемо працювати (почати спілкування на Порталі) та натискаємо «Увійти» (**zaloguj**)

9. Для прикладу, після входу ми знаходимося в профілі облікового запису компанії «testowy1»

Для подальшого спілкування із Замовниками ті отримання інформаційних повідомлень при участі у закупівлях, потрібно буде користуватись «Поштовою скринькою» (**Moja Skrzynka**), яка прив'язана до обраного профілю компанії.

2. ПІДТВЕРДЖЕННЯ НАДІЙНОГО ПРОФІЛЮ

Довірений профіль (пол. Profil Zaufany) - це ваш безкоштовний інструмент, який дозволяє, крім іншого, увійти та створити електронний підпис, який дозволяє вирішувати певні офіційні питання в Інтернеті, на службах публічних адміністрацій, не виходячи з дому. Щоб підтвердити Довірений профіль, заповніть просту форму **Wniosek o nadanie numeru PESEL**: <https://obywatel.gov.pl/dokumenty-i-dane-osobowe/uzyskaj-numer-pesel-dla-cudzoziemcow>

Особисто протягом 14 днів звернутися в одну з обраних установ: адміністрацію міста/муніципалітету/району, податкову інспекцію, відділ соціального страхування, відділення деяких банків, воєводське управління або консульський відділ Посольства Польщі в Україні, для підтвердження своєї особи і особистих даних, внесених при створенні облікового запису.

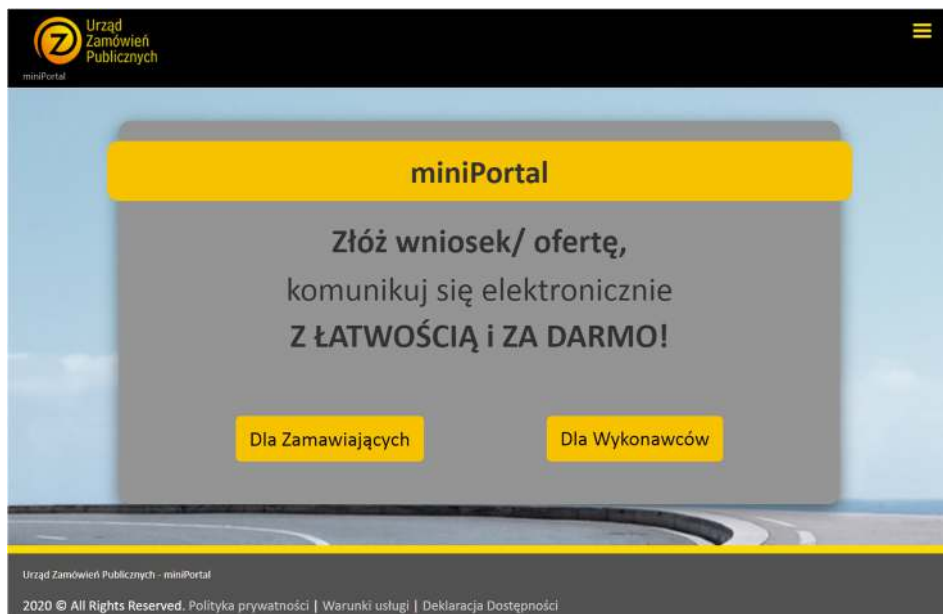
Також існує можливість створення профілю безпосередньо через Інтернет, однак для цього необхідно мати:

- Безкоштовний профіль **eGo** (profil zaufany eGo);
- Платний **кваліфікований сертифікат** (certyfikat kwalifikowany) виданий авторизованим центром сертифікації ключів (ЦСК) Польщі або інших країни ЄС з Довіреного листа (EU Trusted List) <https://webgate.ec.europa.eu/tl-browser/#/>.

3. РОБІТЬ ВСЕ В ІНТЕРНЕТІ !

Офіційну кореспонденцію можна отримувати та надсилати в електронному вигляді. Довірений профіль також використовується для входу в інші системи електронного адміністрування.

При участі в публічних тендерах, усе спілкування із Замовником відбувається на Порталі ePUAP2, включаючи офіційний документообіг та, у деяких випадках, електронні контракти та електронні рахунки.

Щоб прийняти участь у публічних тендерах Польщі, необхідно перейти на miniPortal за посиланням: <https://miniportal.uzp.gov.pl>

miniPortal – це безкоштовна система, завдяки якій забезпечено зв'язок між Замовниками та Учасниками у процедурі державних закупівель.

miniPortal базується на ефективному використанні електронних інструментів та сервісів, тобто Бюлетень державних закупівель та послуги ePUAP (Biuletynu Zamówień Publicznych i usług ePUAP).

Система miniPortal пропонує безкоштовну, спеціалізовану програму для шифрування та розшифровки пропозицій.

Учасники, що подають пропозиції через ePUAP, повинні мати обліковий запис компанії в ePUAP.

Система miniPortal - це інструмент, незалежний від Бюлетеня публічних закупівель та TED (Tenders Electronic Daily). Щоб користуватися системою miniPortal, оголошення про тендер спочатку має бути опубліковане в BZP або TED.

У системи miniPortal знаходиться необхідна інформація та дані для:

- подання пропозицій чи запитів на участь у процедурі, а також для спілкування із Замовниками;
- ідентифікатор процедури,
- назва процедури;
- відкритий ключ для шифрування пропозиції чи заявки для допуску до провадження.

У головному меню можна завантажити спеціальну програму для шифрування пропозицій та Інструкції для користувачів.

Вибравши з меню «Форми для зв'язку», система miniPortal перенаправить вас на веб-сайт ePUAP, де відбуватиметься:

- подання, відкликання, зміна пропозиції / запиту на участь у процедурі;
- спілкування з Замовником захищеним каналом комунікацій для запитані і відповідей та подачі пропозицій Учасника.

Докладно про порядок користування та роботі з miniPortal наведено у текстових та відео-інструкціях за посиланням: <https://miniportal.uzp.gov.pl/InstrukcjaObslugi.aspx>